

Kloosterkerk – 1 april 2021
Witte Donderdag, dienst met avondmaal
Exodus 12:1-11 en Marcus 14:12-25
ds. Marja Flipse

Preek

Het had de avond kunnen zijn
van de grote woorden,
van de gewelddadige staatsgreep,
van het mediacircus
en de protestmarsen,
de megafoons en de opzweepende muziek,
de brandjes, het traangas en de plunderingen,
het manifest en de grote beloftes.

Het is de avond van een intieme maaltijd met vrienden.
We weten het maar al te goed:
er gaat niets boven zo'n maaltijd
die altijd weer te kort duurt
maar waarop je soms jarenlang kunt teren.

Zo'n moment van echte verbondenheid,
waarop je zo veel meer deelt
dan alleen maar het eten en drinken.

Deze maaltijd staat in het licht
van een eeuwenoud verhaal.
Het verhaal van de uittocht,
van de bevrijding.

Weer staat de tafel gedekt
voor het oog van de vijand
en wordt er met scheve ogen gekeken
naar de beker die overvloeit
ondanks alle pogingen
tot rantsoenering en onderdrukking.

Weer is het voor de tafelgenoten
hun laatste maaltijd op min of meer bekend terrein
en de springplank naar het volslagen onbekende;
de plotselinge omslag

van wat vertrouwd, maar onmenselijk is
naar wat pijnlijk, maar vol belofte is.

Weer komt het op vertrouwen aan,
weer gaat de tocht naar de vrijheid
door de golven van de diepe doodszee
en het donker van de nacht.

Of de aanwezigen zich ervan bewust zijn of niet,
feest en lijden liggen hier zij aan zij.
Slachtoffer en dader liggen met elkaar aan,
verenigen zich vaak zelfs in een en dezelfde persoon.

Wie zal medeplichtig zijn aan wat er komen gaat,
door actie of inactie,
door fysiek geweld of lafheid,
door een stilzwijgend gebrek aan betrokkenheid
en medemenselijkheid?

Zij wisten het niet.
Wij weten het niet.
Maar vergis je niet,
dit is ook ons verhaal.

Het had de avond kunnen zijn
van de capitulatie en de excuses,
van de verdediging, van het misverstand,
van de braafheid en burgerlijkheid.

Het is de avond van de stille, radicale liefde.
Van het kleine gebaar dat levensgroot wordt
doordat het weigert zich te verontschuldigen
voor de explosieve kracht van de oprechtheid.

Aan tafel zitten met een verrader.
Brood breken met een lafaard.
Je hele wel en wee investeren
in vrienden die wispelturig zijn.
Slapeloze nachten hebben over het welzijn van hen
die door jouw lijden heen slapen.

Dan moet je voor jezelf
heel goed op een rijtje hebben

wat er van blijvende waarde is.
Wat zou jij je vrienden meegeven
op jullie laatste avond met elkaar?

Een mensenleven is goedkoop.
Het wordt verkocht
voor dertig zilverstukken.
Een mens die zopas nog als koning werd binnengehaald
wordt na een paar dagen al,
zoals dat tegenwoordig heet, gecancelled.

Wat Jezus ons vanavond leert
is zo eenvoudig, en zo bijzonder,
dat we een heel leven nodig hebben
om het te kunnen bevatten:

juist datgene wat vluchtig en vergankelijk is,
wat eerlijk en kwetsbaar is,
juist dát is wat blijvend is,
juist dát is wat ertoe doet.

Wat heeft Jezus zoal aan nalatenschap opgebouwd
op de vooravond van zijn dood?
Lucht en leegte -

hier en daar een betekenisvolle ontmoeting,
een woord van troost en genezing,
een ontmoeting met de Eeuwige
die er zonder hem niet geweest zou zijn.

Niets tastbaars blijft er van hem over,
behalve het brood en de wijn
die hij een nieuwe naam geeft -
en wat is vergankelijker dan voedsel?

Maar - brood en wijn voeden een mens.
Ze worden onze brandstof,
om te gaan, om te doen.
Brandstof die ons energie geeft
en op weg stuurt.

Het had de nacht kunnen zijn
van de schrik en de verslagenheid,

van het bij de pakken neerzitten
en dan maar ergens anders je heil zoeken,
bij een redder die wél op zijn strepen staat,
een held die wél aan je verwachtingen voldoet.

Het is de nacht van een mens
onder de eindeloze sterrenhemel,
een mens in de eeuwigheid,
die begrijpt dat menszijn, en menszijn alleen,
zo veel waarde heeft,
dat het leven en de dood van een mens
genoeg zijn.

Dat menselijk leven en menselijke liefde
de munteenheid is
waar God mee rekent.

Het is de nacht
waarin het draait om ons en onze keuzes,
om ons en onze liefde.

De feeststemming die zo plotseling omslaat
heeft een scharnier.
Dat scharnier zijn wij.
Het draait hier om ons.

Een mens heeft ons voorgeleefd
wat het betekent om liefde te zijn,
heeft ons zijn onvoorwaardelijke liefde in handen gegeven.
Vergis je niet,
het geschenk dat Jezus aan zijn vrienden gaf
is ook ons geschenk.

Wie zich geliefd weet,
draagt een grote verantwoordelijkheid.
Wie het geschenk van de liefde in handen heeft,
draagt het gewicht van de keuze
tussen beantwoorden of afwijzen.

Durf ik de verbintenis aan?
Durf ik het verbond aan,
het verbond dat er al ligt vanaf het eerste begin
maar dat altijd nieuw en uitdagend is

en alles van mij vraagt wat ik als mens te geven heb?

Durf ik het aan
mijn leven te verbinden met het leven van de ander,
met het leven van de wereld?
Net als hij die heeft voorgeleefd
wat liefde kan bereiken,
en welke prijs er voor de liefde moet worden betaald?

Het had de avond kunnen zijn
van zwart op wit en ja en nee.
Het is de avond
van het onvolmaakt, verward, paradoxaal,
helemaal mens zijn.

Volgeling of tegenstander,
tafelgenoot of buitenstaander,
ieder van ons moet dagelijks weer plaatsbepalen,
van gedachten veranderen,
zich terugtrekken of voluit liefhebben.

Dat is menszijn.
Gevoed door een oeroud verhaal
en een stukje vers brood.
Altijd op weg naar een nieuwe morgen.

Gebeden

Eeuwige die ons nabij bent,
dit is de avond waarop Jezus
de voeten van zijn vrienden waste,
onverwacht en ongevraagd.
Mogen ook wij meer doen dan van ons verwacht wordt
en elkaar horen en verstaan
zonder dat er woorden nodig zijn.

Dit is de avond waarop Jezus voor zijn vrienden bad
dat zij hun saamhorigheid en hun begrip voor elkaar
niet zouden verliezen.
Voor de eenheid van uw kerk bidden wij
voor de eenheid van alle mensen,
en van al wat leeft;
dat we nooit vergeten dat we niet alleen aan U
maar ook aan elkaar toebehoren.

Dit is de avond waarop Jezus liet zien wat liefde is,
terwijl onbegrip en onverdraagzaamheid hem opwachtten.
Wees met hen die zichzelf niet kunnen of durven zijn,
die gediscrimineerd en vervolgd worden
voor hun identiteit en hun waarheid,
dat zij uw liefde en onze solidariteit mogen ervaren.

Dit is de avond waarop Jezus niet vluchtte
maar opkwam voor wat er werkelijk toe doet,
voor de waarde en zin van het menselijk leven,
door U gezien en gewild.
Leer ons te leven
vanuit de hoop op een wereld
zoals U die ziet in uw dromen,
de wereld waarvoor Jezus leefde en stierf.
Een wereld van gerechtigheid en vrede,
van menszijn met elkaar en met U.

Hoor ons, als we in stilte bidden
voor wat ons ten diepste bezighoudt.

*Wanneer u vaker inspiratie ontleent aan de preken en gebeden
die klinken in de Kloosterkerk,
stellen wij u voor om een gift over te maken op NL 29 INGB 0000 0585 71
ten name van Stichting Kloosterkerk.
U steunt ons werk ermee!*